

TEHNIKA. ÜLIKOOLOOL

Esmaspäev
16 (1509)
7. september 1998
Hind 1 kr

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht

Tere tulemast teile, kes te alles astusite Tallinna Tehnikaülikooli!

Mõne nädala pärast tähistab meie ülikool oma 80. aastapäeva. Inimese jaoks on see kahtlemata soliidne vanus, mis ühemõtteliselt viitab elu loojangule. Ülikool erineb siin inimesest, olles potentsiaalselt vananematu. Surematuse sügavamaks põhjuseks on, et erinevalt inimesest taastuvad ülikooli ajurakud pidevalt. Nende uute rakkude kandjateks on eelkõige uued üliõpilased — teie, kes te esimest kõrgkooliõpingute aastat alustate.

Jätkates üliõpilase kui ülikooli ajuraku metafoori üle arutlemist, jõuame sünergia mõisteni. Üksik ajurakk, samuti nagu igasugune teinegi organismi rakk on iseenesest huvitav, väga keeruline ja organismi kui terviku jaoks ka eluliselt tähtis. Ometi on organism midagi hoopis enam — keerulisem, rikkam, palju enamaid võimalusi pakkuv kui tema algsakeste — rakkude summa. See lisaväärtus, sünergia tekib rakkude omavahelisest koostööst, vastastikusest täiendatavusest ja rikastamisest. Sellises vastastikuse rikastamise mehhanismi toimes on analoogia ülikooli ning elava organismi vahel üsna kaugeleulatav ja täiuslik.

Teid õpingute alguse puhul tervitades ja õnnitledes soovin, et tunneksite ennast esimesest päevast peale ülikoolipere täieõiguslike liikmetena koos sellest johtuvate õiguste, kohustuste ja vastutusega. **Õigusega** valida oma tee soovitud elukutse lätetele, sõlmida huvitavaid ja kasulikke sünergeetilisi sidemeid, teisisõnu, saada ise vaimult rikkamaks ja rikastada teisi. **Kohustusega** järgida ülikoolis kehtivaid kirjutatud ja kirjutamata elunorme, osa saada tema traditsioonidest, neid edasi kanda ning rohkendada. Ja lõpuks, **vastutusega** oma tegude ning nende võimalike tagajärgede, seeläbi ka meie *alma materi* edukuse ja hea nime eest.

Ilusaid üliõpilasaastaid!

Olav Aarna
Rektor

Suurepäraseid uudised tudengitele

Sügise tulekuga kaasnevad teadagi mõned äärmiselt negatiivsed nüansid. Vähe sellest, et läheb pimedaks ja külmaks, algab ka kool! Et seda korruga kaela kukkuvat portsu nimega *negatiivsus* vähegi leevendada, on Eesti Üliõpilaskondade Liidu (EÜL) pakkuda rida suurepäraseid üllatusi.

Esimene neist ja kõigile juba kindlasti teada on **õppelaenu suurenemine** 13 000 kroonini. Kuigi taotleti 15 000, kinnitas valitsus oma määrusega 13 000. Hea, et niigi läks, ütles selle peale vanarahvas. Siinkohal võib vast mainida, et järgmise väljundina tudengi huvide kaitsmisel võetakse luubi alla sotsiaaltoetuse valus teema.

Teine suurem uudis on **uued ISIC kaardid** (eelmistest märksa nägusamad ja turvalisemad) ning spetsiaalselt tudengitele mõeldud reisiteenused, mis on maailma suurima tudengite ja noorte reisibüroo STA, Baltic Toursi ja Eesti Üliõpilaskondade Liidu viljaka koostöö tulemus. STA pakub Eestis reisiteenuseid ISIC kaardi omanikele, noortele alla 26 aasta ja õppejõududele. Vähe sellest, et allahindlust on võimalik saada kuni 30 % (!), on STA teenuste pakett ka äärmiselt paindlik. Pileteid saab vahetada, tühistada, tagasi müüa, ja seda peaaegu igas maailma paigas igal ajal. Nii et kui välissõit ees, ära pea paljaks pöörduda STA (teenuste Eesti edasimüüja ehk teisisõnu Baltic Tours) poole Tallinnas Aia 18, telefon Tallinnas 6 300 400 ja Tartus 305 960.

Esmakordselt toimuvad sel sügisel Tallinnas **tudengite sügispäevad**, mis võrreldes kevadpäevadega on mitmekesisemad ja suunatud mitte ainult üliõpilastele, vaid ka linnarahvale. Eesmärgiks on ühendada üliõpilasi ja elustada Tallinnas kustumata kippuvat tudengivaimu. Vähemalt korraldajate arvates pole see lootusetu. (Toimetusest: sügispäevade kava on 6. lk.)

Uudis number neli on juba praeguse aastanumbri sees pihta hakkavad laiemale avalikkusele orienteeritud **seminarid ning loengud**, millest võib osa võtta iga tudeng. Ei, ei ärge kartke — need ei ole teemadel tehniline mehaanika, infosüsteemide programmeerimine või finantsjuhtimine. Need on midagi **TÕELISELT** huvipakkuvat. Mis täpselt, jäagu üllatuseks!

Loodetavasti on sinne üllitis nii mõnelegi tudengile selgeks teinud, et midagi head maamuna peal siiski eksisteerib! Kui nüüd tekkis huvi Eesti Üliõpilaskondade Liidu, tema tööde-tegevuste ja mille iganes vastu, võid täiesti vabalt meiega suhelda näiteks e-maili teel: juhatus@tesu.ee.

Kaia Hunt
Eesti Üliõpilaskondade Liidu PR-juht

Ülikooli uuteks liikmeteks sai 1500 tugevat isiksust

31. augustil peeti aulas kolm avaaktust. Esimestena immatrikuleeriti energiatehnika ja informatsioonitehnika teaduskondade üliõpilased. Teine aktus oli pühendatud ehitust, mehaanikat, tehnilist füüsikat ja haldusjuhtimist õppima asunud noortele. Kolmanda immatrikuleerimisaktuse peakangelased olid keemia- ning majandusteaduskonna ning TTÜ Kõrgema Majanduskooli üliõpilased. Hümni ja Gaudeamus laulsid traditsiooniliselt meie mees-, nais- ja kammerkoor, presiidiumis istusid rektoraadi, teadus- ja õpikondade juhid jt õppejõud. Kõiki aktusi juhatas prorektor **Tiit Kaps**. Rektor **Olav Aarna** viibis Tartus, kus inaugueeriti rektoriteks nii Tartu Ülikooli kui Põllumajandusülikooli uued juhid. Rektori tervitus ülikooli uutele ajurakkudele on lugeda tänase ajalehe esimesel küljel.

Igal aktusel esines piduliku kõnega üks professor. Nendeks olid **Juhan Laugis**, **Jaan Metsaveer** ja **Maksim Saat**. Nende kõigi sõnavõttud talletame ajaloo jaoks ajakirja Tallinna Ülikoolid oktoobrikuu numbris. Päeva viimasel aktusel esines sõnavõttuga ka majandusminister, TTÜ 1997. Aasta Vilistlane **Jaak Leimann**. Üliõpilasvalitsuse poolt pöördus värske üliõpilaste poole **Katri Tammsaar**. Vilistlaskogu juhatuse liikmed andsid tubliduses silma paistnud vanematele tudengitele üle oma stipendiumid - et noortel tekiks isu neid samuti saada. (Vt täpsemalt lk 6.) Sama meetodikat kasutab juba mitmendat aastat Ühispank, kes

tänavu andis oma esindaja **Riho Rasmanni** sõna ja käe läbi 10 000kroonise stipendiumi majandusüliõpilastele **Jana Aleskovskajale** ja **Katrin Tinnile**.

Traditsiooniliselt anti aulapidulikkuses kätte matriklid neile sissesaanuile, kes eksamite järgses pingereas ettepoole küündisid. Nendeks olid **Rain Maripuu** ja **Artjom Grintshuk** A-õpikonnast, **Taavi Kuusik**, **Kärt Muller** ja **Aleksei Levenko** L-õpikonnast, **Mari-Liis Juul** ja **Henn Jaadla** E-õpikonnast, **Reimo Leedjärv** ja **Dmitri Silin** M-õpikonnast, **Jaana Tõnisson** H-õpikonnast, **Mario Mars** Y-õpikonnast, **Allan Olsper** ja **Ernest Bondarenko** K-õpikonnast, **Piret Bergmann** ja **Enriko Paas** TTÜ Kõrgemast Majanduskoolist.

Nemad ja kõik ülejäänud poolteist tuhat pealehakkajat tehnikaharitlast liitusid juba üksnes immatrikuleerimise läbi eesti akadeemilise kogukonnaga, nagu kujukalt väljendus professor Kaps. Professor Metsaveer aga rõhutas: teie valitud tee ei ole kerge, kord õpituga ei saa töötada surmani.

Aga millestki peab alustama. Parim valik, mida noorus pakub, on ülikoolirahva noorimail liikmeil tehtud.

TTÜ pressitalitus

Fotod Meida Jalast

Ühispanga stipendiumi saaja Katrin Tinn ja panga esindaja Riho Rasmann.

TTÜ Kõrgem Majanduskool pidas oma avaaktuse TTÜs esimest korda. Õpimärkmiku saab Piret Bergmann.

80aastane Tallinna Tehnikaülikool. Seisund ja probleemid

27. augustil pidas ülikooli nõukogu aulavakohast lahtist istungit, millega tõmmati joon alla möödunud õppeaastale ja juhatati sisse uus. Pikema kokkuvõttega ülikooli elu eri tahkudest esines rektor Olav Aarna. Pärast kõnet, nagu ikka, autasustati ülikooli teenekaid töötajaid kuldmedaliga ja medaliga *Mente et manu*.

Leinaseisakuga mälestati TTÜst 1997/98 õ-a lahkunud töötajaid: **Kalju Seljamäe** (füüsika instituudi lektor), **Evald Piksarv** (ehitusmaterjalide labori vanemteadur), **Pill Luht** (Kuljuse tantsumuht), **Valmar Kakkota** (keeltekeskuse juhataja ja lektor), **Helin Kivimägi** (automaatikainstituudi vanemsekretär), **Ideja Jõgi** (kauaaegne Teadusliku Uurimissektori masinakirjutaja), **Malle Paalmann** (tööteaduse õpetooli dotsent), **Hugo Puks** (füüsikainstituudi õppemeister), **Rein Kaarepere** (endine TTO labori vanemteadur), **Avo Nõmm** (keskkonnatehnika instituudi dotsent), **Roland Oolep** (kauaaegne pearaamatupidaja asetäitja), **Sirje Kuutok** (varustustalituse juhataja), **Tiiu Peerna** (endine kaugõppeteaduskonna töötaja), **Inge Märtson** (tehniliste vahendite teenistuse fotolaborant), **Alide Mei** (polümeerimaterjalide instituudi assistent), **Raoul Pakkas** (füüsika kateedri kauaaegne juhataja ja dotsent), **Silva Kauba** (kauaaegne kaugõppeteaduskonna metoodik), **Hillar Ennik** (käitismajanduse instituudi insener), **Andres Saal** (Glehni lossi katlakütja).

FAKTID

Olulisemad sündmused: TTÜga integreeris seitsme teadus- ja arendusastut. Lõpule jõudis 17 kinnistu vormistamine TTÜ omandiks. (*Neist ajalehes pikemalt edaspidi - toim.*) Tegevust alustas Sihtasutus TTÜ Innovatsioonikeskus. Magistriõppe tulemuslikkuses toimus oluline murrang paremuse poole. Taasalustati mehaanikateaduskonna juurdeehituse ehitustöid. Jvm.

Üldiseloomustus: Õppekavu 122. Bilansimaht 219 miljonit krooni. Koondelarve maht (1998) 237,5 miljonit krooni, sh TTÜ asutused 28, 7 miljonit ning riigieelarvelised vahendid alla 80%. Varade maksumus 280 miljonit krooni, sh hooned ja rajatist 179 miljonit. 17 üksust kinnistuid kokku 77 ha, sh Tallinnas 14 üksust 58,2 ha. 66 hoonet ja 21 rajatist.

Üliõpilasi 7445, sh magistrante-doktorante 626, töötajaid 1348 (ametikohti 1305), sh õppejõude ja teadustöötajaid 651 (ametikohti 681). Keskmine ametipalk 1997. a lõpul 4254 krooni, sh õppejõududel 5730 krooni. Viistlasi alates 1923. a 36 442.

Kõrghariduse globaalsed probleemid:

1. Kuidas peaks kõrgkoolid viima oma missiooni ja praktilise tegevuse vastavusse eluaegse õppimise paradigmaga?

2. Kõrghariduse kättesaadavuse tagamine, kus ainukeseks kriteeriumiks peab olema akadeemiline võimekus.

3. Kõrghariduse kvaliteedi tagamine suhteliselt kahaneva finantseerimise tingimustes.

4. Eelduste ja võimaluste loomine kõrghariduse rahvusvahelisemaks muutmiseks, sh õppekavade ühildumisel.

Ühele õppejõu ametikohale vastab TTÜs 13,8 üliõpilast.

Professorite vanuselises jaotuses on liidergrupp 51-60aastased. Lootust annab 30-35aastaste arvu mõningane suurenemine.

Sooritatud ainepunkte oli 1996/97 õ-a 103,439. Möödunud aastal oli see 157,216. Soorituste järsu kasvu põhjustasid a) riigieelarvelisel õppekohal õppimise limiidi kehtestamine, b) ainepunkti ja auditoorse õppetöö mahtude ümberhindamine. Lõpetajate üldarv 1996. a oli 489, möödunud aastal 483.

Viimasel üliõpilaste vastuvõtul jaotus nende hulk maakondade/linnade kaupa suhtarvuga TTÜ/TÜ nii, et rohkem kui Tartusse tuli noori Tehnikaülikooli vaid neljast paigast: Läänemaalt, Lääne-Virumaalt, Saaremaalt ja Tallinnast. Ülejäänud maakonnad saatsid Tartusse rohkem lapsi kui TTÜsse.

Lahendada on vaja:

1. Õppekavade süsteemi ratsionaliseerimine.

2. Õppekorralduse tõhustamine ja kogu õppetegevuse pööramine n-õ näoga üliõpilase poole.

3. Töötajate motiveerimine tulemuslikule tööle.

4. Sisuline integratsioon ülikooli asutustega ja asutuste autonoomia.

5. Ressursijaotuse läbipaistvus ja seotus struktuuriüksuse töö tulemuslikkusega.

Lähemad ülesanded:

1. Valmistada ette TTÜ seadus

2. Täpsustada TTÜ arengukava, eriti seoses asutuste liitumise ja kinnistute omandisse saamisega.

3. Rakendada täies mahus õppejõudude tegevuse regulaarne hindamine üliõpilaste poolt.

4. Igale üliõpilasele alates esimesest stuudiumi päevast oma juhendaja!

5. Koos teiste kõrgkoolide ja ministereeriumidega: täpsustada avatud ülikooli mõistet ja legaliseerida üliõpilase ning vabaõppuri staatus, mis vastab Eesti oludele ja vajadustele.

6. Saavutada murrang põhiõppe ja doktoriõppe tulemuslikkuses.

7. Analüüsida paindlikumaid akadeemilise õppe variante.

8. Alustada õppetegevuse rahvusvahelisemaks muutmise kava rakendamist.

9. Täiendada palgaeeskirja ja ressursijaotuse põhimõtteid.

10. Saavutada reaalne integratsioon asutustega.

Jvm.

KOMMENTAARID

Ettekandes keskendus rektor eelkõige õppetegevusele ja sellega seotud probleemidele. Ettekandele oli lisatud teadus- ja arendustegevust käsitlev preorektor **Rein Küttneri** aruanne. Kantsler **Jüri Tanneri** 1997. a majandustegevuse analüüsi kuulas nõukogu oma 25. märtsi istungil.

80 aastat TTÜd

Eelkõige leiab nende 80 aasta ajalugu põhjalikumalt käsitlemist aastapäeva tähistavate ürituste raames. Seetõttu on antud ettekandes üldiseks eesmärgiks vaadelda meie 80aastast *alma materit* kiiresti muutuvvas tänases maailmas, nii globaalses kui Eesti kontekstis.

TTÜ on Eesti Vabariigi eakaaslane ja ühiskonnas toimuvate protsesside vähendatud mudel, st mingis mõttes EV analoog. Siit võibolla ka põhjus, miks moodne märksõna - *ütiliberaalsus* - tegevuse paljudes aspektides mõlema iseloomustamisel tihti kasutamist leiab. Nagu teada, on (üli)liberalismil oma head ja halvad küljed, mis eespool toodud faktilisest materjalist ka ilmnevad.

Muutused maailma kõrgharidusmaastikul

Siin peame rääkima hariduse rollist indiviidi, kogukonna ja ühiskonna arengus. Siia kuuluvad eluaegse õppimise paradigma ja selle järelmid kõrghariduses. Eespool esitatud "Kõrghariduse globaalsed arengutendentsid" ja "Kõrghariduse globaalsed probleemid" esitavad väljakutsed ka Tallinna Tehnikaülikoolile. Mil määral me täna nende vastame?

UNESCO kõrghariduse kongress, mis toimub oktoobris Pariisis, arutab neid probleeme.

Nelja Lääne-Euroopa riigi (Saksamaa, Prantsusmaa, Suurbritannia ja Itaalia) haridusministrite ühisdeklaratsioon

Jätukub 4.ik

80aastane Tallinna Tehnikaülikool. Seisund ja

Algus 3. lk

Pariisi ülikooli 800. aastapäeval kõneleb samuti Euroopa kõrgharidussüsteemi arhitektuuri harmoniseerimisest. (Toimetusest: deklaratsiooni tekst on praegu tõlkimisel ja ilmub 21. septembri numbris.)

Harmoniseeritud kõrghariduse arhitektuuri

põhiideeks on, et akadeemiline õpe koosneb kahest astmest (tsüklist): kraadiõpe (undergraduate) ja kraadiõpe (graduate) aste. Kraadiõppe õppekavad on laiapõhjalised, arendades eelkõige üldisi oskusi, sh keelteoskust ja infotehnoloogia valdamist. Kraadiõppel on valida kahe alternatiivi: lühikeste (magistri) ja pikkade (doktori) õppekavade vahel. Kraadiõppe käigus toimub spetsialiseerumine.

Muutused Eesti ühiskonnas

Mida uut on Eesti hariduspoliitikas?

Eesti hariduse arengukavad (strateegia ja arengutsenaariumid) on kerkinud ka poliitilise diskussiooni teemaks.

Haridusteenuste turul süveneb konkurents.

Käigus on Kutseseaduse eelnõu.

Õppetegevuse üldiseloostus

Faktoloogilises osas esitatud arvudele on lisada, et riigieelarveväliste üliõpilaste üldarv on 245. Lisaks on vormistamisel lepingud 181 soovijaga.

Päritolumaa järgi jagunevad välisüliõpilased järgnevalt: Soomest 3, Mehhikost 1, Mari Elist 3, Serbiast 1, Indiast 2.

Kraadiõppes on neid 7, magistriõppes 1 ja doktoriõppes 2.

Algavaks õppeaastaks on soovi avaldanud TTÜs õppida veel 7 välismaalast, neist magistriõppes 3 ja doktoriõppes 2. Rahvusvahelises ja ka Eesti-siseses võrdluses on need arvud tühiselt väikesed.

TTÜ üliõpilaste arv on kasvamas. Kurssüsteemi saba on kadumas. Magistrantide kuhjumine on vähenemas (lõpetanute arvu järsk kasv!)

Paar aastat tagasi oli nominaalselt võimalik magistrantide arv ületatud ligi kahekordselt!

Õppejõud

Kokku töötas meil õppejõuna 511 inimest. Õppejõudude koosseisu struktuur ei vasta õppetegevuse struktuurile. Assistentide arv on liiga vähe, pealegi on nende ametikohtadest täidetud vaid 75,6 protsenti. Lektorite suhtarv seevastu on aga liialt kõrge ja näitab kasvutendentsi. Kas see on teadusülikoolile kohane?

Vaba semestrit kasutas vaid 11 õppejõudu - 0,25 protsenti korralistest õppejõududest! Korraliste õppejõudude arv

(ainult neil on õigus vabale semestrile) on seejuures 442.

Aktuaalsete õppekavade arv:

122 on ilmselt liialt suur. Eelseisval õppeaastal tuleb astuda otsustavaid samme selle arvu vähendamiseks, kasutades TTÜsisest "võõrõppe" arvestamist.

Möödunud õppeaastal akrediteeriti TTÜ tehnilise füüsika õppevaldkonna B-, M- ja D-õppe kavad. Eneseanalüüsi aruanded on esitatud akrediteerimiskeskusele ehituse, informatsioonitehnika ja mehaanika õppevaldkondade õppekavade kohta. Eelseisval sügissemestril seisab sama töö ees keemia- ja materjalitehnoloogia õppevaldkonnas.

Õppekavade arvu kasvu tuleb pidurdada. Uute õppesuundade avamine saab toimuda koos teiste ümberkorraldamisega (näiteks keemikud!) Diplomioõppe osakaal ei tohiks tõusta üle 20-25 protsendi.

5aastased inseneriõppekavad. Poolt ja vastu.

Alates Ülikooliseaduse vastuvõtmisest ja väljakuulutamisest 1995. a on küsimus akadeemiliste kraadide kolmeastmelise hierarhia (bakalaureus), magister, doktor) sobivusest insenerikoolituse ja vastavate õppekavade ülesehituse alusena olnud TTÜ-siseses terava (haridus-)poliitilise võitluse objektiks. Küsimus muutus jälle aktuaalseks seoses kavatsusega muuta järjekordselt Ülikooliseadust, seejuures laiendada erandliku kestuse ja staatusega õppekavade nimistut (arsti põhiõpe, veterinaarmeditsiini, farmaatsia, hambaarsti ja arhitektuuri õppekavad) ning muuta akadeemiliste õppekavade kestused paindlikumaks (bakalaureuseõpe 3-4 aastat, magistriõpe 1-2 aastat, kusjuures bakalaureuse- ja magistriõpe kokku mitte vähem kui 5 aastat).

Alternatiiviks oleks osaline või täielik loobumine insenerikoolitusest bakalaureuse- ja magistriõppekavade alusel ning tagasimine 5aastastele õppekavadele.

Mida öelda kokkuvõtteks?

1. Vaatamata peaaegu vastupandamatule kiusatussele hüpata liikuvale rongile, st taotelda, et Riigikogu viiks erandlike kutsealade ja nendeks valmistumise õppekavade nimistusse ka inseneriõppe, tuleks sellest konservatiivse lahenduse kasuks hoiduda ning jätkata bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppekavade süsteemi arendamist, arvestades tekkivaid paindlikumaid lahendusvariante.

2. Endiselt on probleemiks akadeemiliste ja diplomioõppekavade erisuste täpsem määratlemine. Eelkõige on erinevused nende õppekavade hariduslikes eesmärkides ja sellest johtuv õppekavade sisu, õppekorraldus, õppejõudude kvalifikatsiooninõuded jne.

3. Tuleb pöörduda Eesti Inseneride Liidu juhatuse poole, et nad võtaks vastu selge seisukoha insenerikoolituse Eestile sobiva mudeli osas, vajadusel alustaks insenerkonnas ka laialdasema diskussiooni.

Õppetegevuse tulemuslikkus

Ülikoolide õppetegevuse tulemuslikkus on viimasel paaril aastal olnud ka Eesti avalikkuse huvikeskmes. Poolametlikult (mingit riigi tasemel sätestust sel näitajal ei ole!) mõistetakse õppetegevuse tulemuslikkuse all suhet: vastava õppeastme (õppesuuna, -valdkonna, summaarne) lõpetajate arv/vastava õppekava nominaalse õppeaja võrra varem vastuvõetud arv.

Positiivne nihe toimus magistriõppe lõpetamise vallas. Täiesti skandaalne on olukord doktoriõppe lõpetamisega: 1996/97 kaitsmisi ei olnud, 1997/98 kaitsiti 4 doktoriööde.

1998. a riigieelarveliste vastuvõtukvootide määramisel saime juba lõpetajate väikese arvu tõttu "karistada" ja see ei jää ilmselt viimaseks korraks.

Möödunud õppeaastal võttis nõukogu vastu õppetegevuse eeskirja täienduse, mis annab võimaluse magistri- ja doktoriõppe saamiseks vastavaid õpinguid läbimata, so sisuliselt eksternina. Seni ei ole seda võimalust keegi kasutanud. Tuleb analüüsida, miks see nii on ja kõrvaldada ilmnunud formaalsed takistused.

Vastuvõtt

Üldkonkurss 1998. a bakalaureuse- ja diplomioõppesse vähenes. See on tingitud uue vastuvõtteeskirja rakendamise, mille kohaselt kogu otsustamine toimus riigieksamitulemuste põhjal. Meie suhtumine riigieksamitesse on üldiselt positiivne, sest see võimaldab ühtlustada konkurssi, väldib tühitöö väga nõrkade sisseastujate eksamineerimisel ja annab siiski võrreldava pildi sisseastujate tasemest.

Konkursinäitajad pole TTÜs olnud eesmärgiks omaette. Probleemiks on aga endiselt mõned ebapopulaarsed õppesuunad ja erialad, eriti energiatehnika ja geotehnika õppevaldkonnades.

Kõige tähtsam probleem seoses vastuvõetuga on reklaam. Me ei ole harjunud ega püüagi tiheneva konkurentsi tingimustes aktiivselt sekkuda "hingede püüdmissse". Seda suhtumist tuleb kiiresti ja otsustavalt muuta.

Probleemid ja ettepanekud

Õppimisvõimalusi tutvustavate ürituste (messide, sh Teeviit, teabepäevade, mitmesuguste abiturientidega kohtumiste ja levitatava infomaterjali osatähtsus kõrgkoolide vahelises konkurentsis suureneb pidevalt. Enamikul neist on meie töötajad ka osalenud.

Suureks puuduseks on seni olnud ja-gatava infomaterjali vähesus, kujunduse tase ja raskused materjali

probleemid

laekumisel. Ei saa pidada õigeks, et vastuvõtukomisjon saab jagada vaid "Teatmikku sisseastujaile".

On hädavajalik, et akadeemilise struktuuri üksused koostaksid noortepäraselt huvitavat ja sisukat reklaammaterjali õppimivõimaluste tutvustamiseks. Seda tegevust peaks koordineerima, vormistama ja kujundama Tartu Ülikooli eeskujul loodav infokeskus, kus töötavad ka kunstnikud ja on vastav tehnika. Seni on vastuvõtukomisjoni heatahtlikult abistanud masinaehituse instituut.

Õppimivõimalusi tutvustavatel üritustel ei anna võrrelda TTÜ ja TÜ väljapanekuid ei hulga ega kunstilise taseme poolest. Näitena võib tuua Saaremaal maikuus toimunud infopäevi, kui abiturientid olid seotud juba riigieksamitega. TÜ väljapanekute oli suur osa vabaõppe materjalidel - umbes 40! Kaasaantavale teabele lisaks võisid külalastajad tutvuda meeldivalt kujundatud ja põhjalike vabaõppekavadega. TTÜ oli sel teemal välja pakkuda vaid voldik.

Reklaami osatähtsust on vaja suurendada isegi suure konkursiga õppesuundade/erialade tutvustamisel. Näiteks loobus TTÜs õppimisest arvestatav hulk ärikorralduse õppesuunda vastuvõetuid, seejuures enamik neist pingerea algupoolest. Varem soovis enamik konkursiga väljajäänuid kandideerida vabanenud õppekohtadele, nüüd eelistavad noored teist kõrgkooli.

Ka peab õppimisteave jõudma abiturientideni senisest varem, kuna esialgne kõrgkooli valik tehakse juba detsembris.

Küsimused ja ettepanekud seoses vastuvõtuga

1. Mõned üliõpilased kasutavad võimalust ja asuvad üheaegselt õppima kahte kõrgkooli. Kas on seda mõistlik lubada riigieelarvelistel õppekohtadel?

2. Konkurentsi tingimustes on oluline koht ühiselamukohtadel. Üle 40 protsendi vastuvõetuid vajab majutamist. Kas ei peaks eelisjärjekorras ühiselamuse paigutama esmakordselt ülikooli astujad ja alles pärast seda need, kes on nominaalse õppeaja ületanud?

4. Loodav kõrgkoolide vaheline infosüsteem (pluss Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse andmebaas) peaksid võimaldama üliõpilase vastuvõtu seesuguse korraldamise, kus üliõpilaskandidaatidelt ei nõuta dokumentide esitamist.

Avatud ülikooli probleemid

Avatud ülikooli mõiste suhtes puudub riigi tasandil ühtne arusaam. Avatud ülikoolis õppija staatus on hägune. Oma paindumatuse ja passiivsusega peletame paljud potentsiaalsed õppurid eemale.

Teenetemedali *MENTE ET MANU* uued omanikud

Enn Hendre - aparaadiehituse instituudi dotsent, sai 22. juunil 60

Uusi Raukas - mehaanikainstituudi dotsent, sai 9. juulil 70

Jüri Lakson - tehniliste õppevahendite osakonna juhataja, sai 13. juulil 50

Jüri Loosaar - soojustehnika instituudi direktori abi, sai 22. juulil 50

Wilhelm Kracht - automaatikainstituudi dotsent, siirdus pensionile

Kuldmärgisaajad

Pikaajalise eeskujuliku töötamise eest Tallinna Tehnikaülikoolis au-
tasustati TTÜ kuldmärgiga järgmisi
töötajaid:

Veronika Antonova - üldosakond,
arhivaar

Aleksander Bachverk - automaati-
kainstituut, dotsent

Gabriel Hazak - humanitaar- ja sot-
siaalteaduste instituut, dotsent

Liia Feldmann - keemiatehnika in-
stituut, direktori abi

Eerik Jürves - masinaehituse insti-
tuut, direktori abi

Raissa Kokkota - teoreetilise ma-
jandusteaduse ja -metodoloogia in-
stituut, lektor

Mare Komendant - mäeinstituut,
insener

Peeter Laido - humanitaar- ja sot-
siaalteaduste instituut, aseprofessor

Jüri Loosaar - soojustehnika insti-
tuut, direktori abi

Margarita Maarits - majandustali-
tus, juhataja

Tavi Nirk - masinaehituse instituut,
dotsent

Anne Oras - elektroonikainstituut,
direktori abi

Avo Ots - raadio- ja sidetehnika
instituut, dotsent

Sirje Riimaa - raamatukogu,
raamatukoguhoidja

Jaan Riives - insenerigraafika
keskus, lektor, juhataja

Tarmo Rosman - elektrotehnika
aluste ja elektrimasinate instituut,
assistent

Valentina Sitina - matemaatikain-
stituut, lektor

Vladimir Stepanišin - spordi-
keskus, lektor

Ludmilla Viisimaa - alus- ja raken-
duskeemia instituut, dotsent

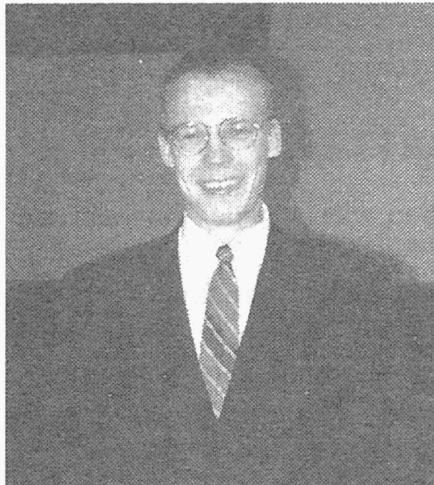
Enn Õnapuu - informaatikainsti-
tuut, dotsent

Peeter Laido, Jüri Loosaar, Margarita Maarits

Vilistlaskogu üliõpilasstipendiumid

TTÜ Vilistlaskogu üks eesmärke on toetada väga edukalt õppivaid üliõpilasi, kes on ühtlasi aktiivsed muudes eluvaldkondades. Et seda üllast eesmärki reaalsesse ellu viia, pi-

Eduard Kuusmik

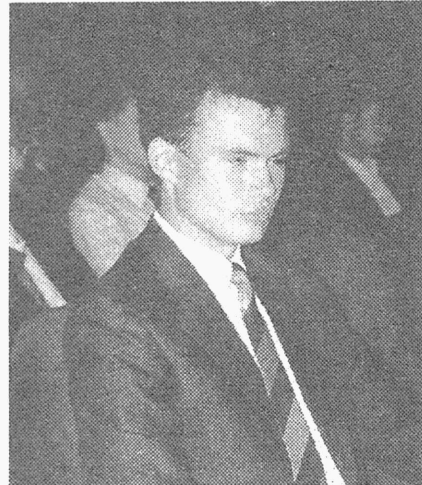
dasid juhatuse liikmed kõige olulisemaks asutada oma üliõpilasstipendium. See määratakse üks kord aastas kahele üliõpilasele: kas bakalaureuseõppe neljanda aasta või kraadieelõppe viienda aasta üliõpilasele. Stipendium taotletakse ja saadakse konkursi järel.

Üliõpilasstipendiumi asutamine just nüüd on üks Vilistlaskogu omapoolne panus TTÜ väärika 80. aastapäeva tähistamisse.

Esimesteks stipendiumi saajateks on infotehnikaeaduskonna arvuti- ja süsteemitehnika õppesuuna kraadieelõppe viienda aasta üliõpilane **Eduard Kuusmik** ja ehitusteaduskonna ehitustehnika õppesuuna bakalaureuseõppe neljanda aasta üliõpilane **Kaupo Janno**.

Stipendiumi tunnistused anti neile üle ülikooli avaaktustel, kus vilistlaskogu

poolt toimetasid pidulikku protseduuri AS Eesti Telekom peadirektor **Toomas Sõmera** ja AS Tallinna Sadama tehnikadirektor **Aare Kitsing**.

Kaupo Janno

Tudengitel on päevad!

Nüüdsest alates on ka Tallinna tudengitel kaks korda aastas päevad. Et sügise depressiivset meeleolu kuidagi pehmendada, otsustas Eesti Üliõpilaskondade Liit (EÜL) premeerida kõiki tublisid kõrghariduse omandajaid võimalusega kooliaasta alguses midagi eriti positiivset kogeda ehk teisisõnu võtta osa tudengite sügispäevadest. Täpselt nii — kauaoodatud Tallinna Tudengite Sügispäevad on tõesti toimumas. Juba septembri lõpus saab kauaoodatud üritus teoks!

Siinkohal olgu äratoodud plaanis olevate ürituse kava.

23. september

Kell 12.00 — kinnine pressibriifing. Laiema avalikkuse jaoks saavad päevad hoo sisse samal ajal Arcticas algava piljarditurniiriga (registreerimine EÜLis Gonsiori 9 II korrus).

Kella 14.00-st alates on võimalik külastada Vabaduse väljaku tudengiturgu, kus osta-müüa on võimalik kõike, alates enda tehtud nännist, vanadest, konseptidest ja lõpetades küülikute või sokkidega. Need, kes varakult müügiplatsi kinni pannud, saavad maitsta tasuta kesvamärjukesid. (Registreerimine Peda esinduses, tel 640 91 29).

Kell 16.00 — on võimalik osa võtta väitlusseminarist.

Kell 18.00 läheb lahti hoogne (oi-oi kui hoogne) avaparaad orkestri, tõrvikute, mootorrataste, piimaauto ja muu taolisega. Rongkäik algab Vabaduse väljakul ja lõpeb rahvarahutusega ühe

platsi peal. (Kus täpselt, on üllatus!) Tublimatele marssijatele tasuta õlu!

Kella 21.00 — von Krahlis saab kaasa elada totaalsele jämm-aidlusfestivalile "Kosmonaut on cool".

Kell 21.00 — Esimene suur selle aasta tudengipidu "First Night" avab oma ukseid Hollywoodi klubis. Tantsu, muusikat, uusi tutvusi ja vanu sõpru sisaldava ürituse peaesineja on vaieldamatu publiku lemmik Singer Vinger.

24. september

Kell 12.00 — piljarditurniir läheb edasi ning samal ajal on võimalik külastada kõigide aegade kõige tudengikesksema raamatumessi von Krahlis.

Kella 14.00 alates näitavad Vabaduse väljakul oma oskusi nii palli kui õllega korvpallirajal igas mõttes sportlikud noored.

21.00 — toimub von Krahlis sügispäevade suurim muusikaüritus "Underground näeb imalvalgust". Niimed nagu Blind, Me, myself & I, Dreamphish ei tohiks küll kedagi külmaks jätta!!! Samal ajal on Hollywoodi klubi esmakursuslaste (ja mitte ainult) päralt. Metro Luminall on peaesinejaks üritusel, kus lüüakse rebasteks esimest aastat ülikoolipinki nühkijad. Meeldejääv show ja pidu pea hommikuni garanteeritud!

25. september

14.00 valitakse Vabaduse väljakul Rammujõmm. Niigi põneva võistluse muudab eriti atraktiivseks Guinnessi rekordi püstitamine. Mis alal, on üllatus!

Samal ajal toimub Kosmos Controlis *Cosmos-show*. Muusikat ja muud head paremat igale maitsele!

15.00 — Mega Zone's vapustav võistlus, millest ilma jääda ei soovita küll kellelgi. Reedene päev lõpeb piljarditurniiri lõpetamisega Arcticas. Esineb Two XL ja pidu kestab, kuni rahvas väsib.

26. september

14.00 — Laupäev algab võitlusega tuua tagasi suvi meie südamesse. Selleks pole midagi lihtsamat, kui võtta osa Joonistusvõistlusest. Samal ajal toimub City-Squashis tihedas konkurendis squashi võistlus.

Kell 18.00 algab teadagi üks oodatuid üritusi, nimelt publi-ralli, mis lõpeb Afterparty'ga Rurys Tuesday's. (Lisainfo ja registreerimine BEST-Estonias 620 36 25). Suurele publikule saavad sügispäevad otsa von Krahlis toimuvall Industriaalinvasioonil, kus kohapeal on võimalik kaeda tätoveeringute tegemist, industriaalgirli valimist ja vaadata tõelisi tegijaid muusikataevas, kelleks seekord on välisesinejad.

Ja otsas ongi. Selleks korra. Kõikvõimalikke pileteid saab osta Kosmos Controlist. Ootame rohket osavõttu ja näeme päevade ajal!

Sügispäevade team

Lisainfo :
www.EYL.ee/sygispaevad

Sündis midagi uut

ILMAST

sel hilissuvel viisakas inimene ei räägi. Vaid niipalju, et kevadel mahapandud plaan 27. augustil kogu Tehnikaülikooli rahvas Glehni parki piknikule kutsuda kukkus läbi ning korraldajad ei riskinud niigi vettinud inimesi metsa vihmavarju alla meelitada.

PIKNIK

tuli siiski vääramatult — varuvarandina spordihoones. Prooviürituse kohta polnud häda midagi. Head lootust tulvil nägudega suunduti peahoonest ja teistest ülikooli majadest kella kolme paiku päeval spordihoonesse, kusjuures teel arutles nii mõnigi, millal ta seal viimati käis — kes tudengina kehalise tunnis, kes vene aja lõpus saapalaadal. Elevil inimsumma võttis vastu viimastel aegadel harva kuuldav puhkpillimuusika, ning enne kui viimased tulijad spordihoone uksest sisse mahtusid, hakkas varem saabunudel esimene õlletops juba tühjaks saama. Lauad ägisesid liha-, salati- ja puuviljagaagnate all, kultuurijuht **Olavi Pihlamägi** tervitas piknikulisi püüne pealt ja rektor **Olav Aarna** tuletas oma *mäe-jutluses* meelde, misasi prantsusekeelne mõiste *pique-nique* üldse on: enda poolt kaasa võetud toidu söömine vabas looduses koos heade sõpradega. Rektor arvas umbes nii, et ülikoolirahva puhul on antud hetkel toidu ja sõprade tingimused täidetud, vabal loodusel

on aga selles ürituses veel arenguruumi. Et on *justnagu piknik*.

Justnagu'st välja tegemata sättisid julgemad oma suutäietaldrikud spordihoone põrandale maha või koguneti sõpruskondadena suure saali äärtesse ja nurkadesse — eestlaste peole omaselt söögilojale lähemale. Kuigi oli varane kellaaeg, kõigile ootamatult lausa päikesevalgus ja püha tööaeg, hakkas tuju tasapisi tõusma ja kell 15.25 oli esimene tantsupaar platsis. Ka "Kuljuse" saateansamblina tegutsev "Pernava" laskis parajaid külametsatuure kuni lõpuni, mis saabus kella 19 paiku.

TÄNADA

tuleb toilitustajaid eesotsas **Sirje Jaansooga** ning õlletoojaid, tänu kellele seisid kohal põhjatud vaadid, mille kohaletõimtamise au kuulus **Kaido Häälele**. Samuti teenis heameelse aplausi "Kuljus", kes väsimatu **Ülo Luhti** juhtimisel üritas piknikulisi päevakohaseid tantse tantsima panna. Igatahes oli see väga lõbus, kuigi rohkem vist pealtvaatajaile.

ÜLDISTUS:

ennekõike oli pikniku vormis kokkusaamine ülikoolirahva omavalise suhtlemise ja õppeaasta alguse kohtumiste paik. Kostis korduvaid mõtteavaldusi, et sellest võiks kujuneda traditsioon. Ükskõik siis, kas enne jõulu, enne jaani või nagu nüüd, suure augustikoosoleku

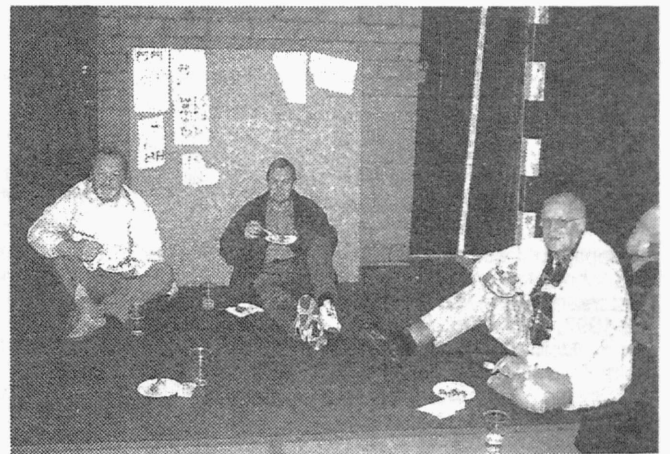
päeval. Keegi ei suutnud meenutada, kas kunagi varem ajaloos on terve tehnikaülikooli töötajaskond korraga kokku tulnud. Varasemad peod on ju ikka olnud (olenemata sellest, kas tegu on balli, vastuvõtu vms üritusega) kindlale seltskonnale, väljavaliituile, piletiomanikele, nn omainimestele. Rektori kirjalik kutse kõigile töötajaile oli tõesti esmakordne. Plusspoolele tuleb kanda seegi, et peoplatsina avastisime spordihoone.

Mainimata ei saa jätta, et tegu on siiski 80. aastapäeva algusüritusega. Edaspidi võib arutleda, kas tingimata peab üksteist vaatama ainult ümmarguse tähtpäeva puhul, või võib seda teha tihedamini. Inimeste kaasamängulust ja rahulolu oli esimesel piknikul arvatavasti üldine. Ehk teiste sõnadega: kui sul oli paha olla, otsi põhjusi iseendast. Pikniku kasutegur — stressi natuke vähem ja veendumus nii suurepärase inimeste seas edasi töötada kindlam — kujunes lõppkokkuvõttes üsna suureks. Mõnikord otsustavad tööasju rohkem kõrvalised seigad, mis toidavad inimesele nii vajalikke positiivseid emotsioone. Ja seda esimene TTÜ piknik kahtlemata tegi.

Urmi Reinde
toimetaja

Söögist puudust ei tuntud. Mõni küsis päris lõpus veel korvikesse koju kaasa ka.

Energeetika teaduskonna õppejõud heas äraolemises: prof Mati Valdma, dotsent Olev Tapupere ja dotsent Tiit Metusala.

Noored mehed, tulge meeskoori!

Augusti viimasel päeval toimunud TTÜ avaaktusel oma lauluga esmakursuslasi tervitanud Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor (TAM) alustas oma uut, järjekorras juba 53. lauluhooaega ja ootab oma ridadesse uusi hakkajaid laulumehi. Lisaks "tipi" rebase staatusele on hakkajatel noortel meestel, kellele elevant kõrva peale astunud ei ole, hea võimalus ka TAMi rebasestaatuse poole püüelda.

Mis on TAM?

TAM — see on sadakond meest, kellest enamus kas õpib TTÜs, on selle lõpetanud või kes töötab Tehnikaülikoolis. TAMi eesotsas seisab juhatus eesotsas presidendiga, muusikaalast tegevust juhivad dirigendid — peadirigent on Jüri Rent, teda aitab Siim Selis.

Olles TAMiga juba kümme aastat seotud, julgen täie veendumusega kinnitada, et TAM on Tehnikaülikooli kultuurielu tõeline eestvedaja ja seda juba enam kui 50 aastat. Lisaks aktiivsele kõrgetasemelisele muusikaelule (repertuaar seinast seina klassikalistest suurvormidest kuni õlle- ja tudengilauludeni) paistab TAM silma tiheda muusikavälise tegevusega.

Mis tänava plaanis?

Ka sel hooajal seisab TAMi ees palju põnevat. Kohe-kohe osaleme TTÜ 80. aastapäeva tähistamisel, ees ootavad Eesti Meestelaulu Seltsi 10. aastapäeva võistulaulmine ja traditsiooniline jõulukontsertide sari, kevadel peetakse maha järjekordne maskiball jne jne. Hooaja lõpetavad rahvusvaheline üliõpilaskooride lau-

lipidu Tallinnas, järjekordne Baltimaade üliõpilaslaulupidu Gaudeamus Vilniuses ning XXIII üldlaulupidu Tallinnas. Lisaks ootab ees mitmeid kohtumisi sõpruskooridega Eestist ja väljastpoolt.

Sellist maailmaturneed nagu lõppenud hooajal, mil TAM käis kontsertidega Uus-Meremaal ja Austraalias, sel aastal ette näha ei ole, aga töö uue pikema välisreisi leidmiseks on alanud.

TAMi proovid toimuvad igal esmaspäeval kell 18.30 peahoone VI korpuses auditoriumis 201. Olete teretulnud!

Tõnu Ojala,
TAMi välisminister

tel 251 614 12
e-mail tonu@mbp.ee

Testid Eestis 1998-99

TOEFL, GRE General, GMAT

(computer-based testing)

Oktoober, 1998 Tallinnas

Märts, 1999 Tallinnas

Ainult arvutil. Registreerimistähtaeg 15 päeva enne esimest oktoobrit või märtsi (dokumendid peavad olema Hollandis!) Alles peale registreerimist teatatakse testi tegijale kuupäev, kellaaeg ja koht.

GRE SUBJECT TESTS

(paper-based tests)

7. november 1998 Tallinnas

10. aprill 1999 Tallinnas

Registreerimistähtajad vastavalt 25. september ja 26. veebruar. Etteregistreerimine väga oluline!

SAT

(paper-based tests)

5. detsember 1998 Tartus

23. jaanuar 1999 Tallinnas

Registreerimistähtajad vastavalt 30. oktoober ja 18. detsember.

Info- ja registreerimisbülletäänid: Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskuses TTÜ, Ehitajate tee, 5, IV-101. Tel 620 35 43

Avatud: esmaspäeviti 14.00-17.00; teisipäeviti ja neljapäeviti 10.00-13.00

ESITLETI TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AASTARAAMATUT 1997

2. septembril esitlesid koostajad eesotsas tehnikaloo professori Vahur Mägiga rektoraadis Tehnikaülikooli aastaraamatut 1997. Prof Mägi sõnul on valminud üllitist ühiste pingutuste tulemus, mis sai valmis tegelikult juba vahetult enne jaanipäeva. Kuna aga siis hakkas maja juba haridusametusele omaselt suviselt tühjaks jääma, otsustati pidulik esitlus lükata sügisesse. Pealegi oleme praegu

80. aastapäeva tähistamise kulminatsiooni lävel, mistõttu võiks ka see traditsiooniline aastaraamat olla ühe suure sündmuse väike osa, nii nagu ka aasta 1997 on möödunud 80st üks.

Vahur Mägi soovitas kokkutulnuile hetkeks üritada tagasi mõelda ärevatele päevadele septembris 1918, kus arutati ägedalt mitmeid lahtisi otsi, mis Tallinna Tehnika Erikursuste avamisega kaasnud. Just sel ajal valiti ka esimene rektor Karl Ipsberg. Meie täna oleme siis alustatud tee lõpus, ja meie aja kokkuvõtlik väljendus ongi kirjas esitletud

aastaraamatus. See, mis nüüd sündis, oli arvult juba viies.

Tegijate sõnusti on sisu alati võimalik täiustada, mahuga aga - 300 lk - ollakse jõutud viimase piirini. Lõpuks ei soovitudki muud, kui et vaid ülikooli argipäev pakuks ohtralt sündmusi, mida aastaraamatus üles tähendada. Ühtlasi leidis avaldamist "Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat I" faksiimileväljaanne. Originaal pärineb aastast 1939.

TTÜ pressitalitus